У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 74125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го БЕРЕЗНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 18, 1970 No. 51. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 17 березня 1970

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ДОМАГАЄТЬСЯ, щоб збільшити бюджет на фінансовий рік, який закінчиться 30-го червня ц. р., бо схвалений бюджет у висоті 195.7 більйона долярів замалий і не вистачить на покриття всіх видатків федерального Уряду. Директор Бюджетового Бюра Роберт П. Мейо вислав листи до спікера Палати Репрезентантів Джана МекКормека і віце - президента Спіра Егню, в яких пропонує збільшити бюджет на 3.2 більйона долярів — до 198.9 більйона долярів. Одночасно директор Мейо просить Конґрес змінити свої рішення в справі видатків на такі „неконтрольовані" видатки, як пенсії соціяльного забезпечення, витрати на ветеранів та на контракти, заключені в давніших роках.

В БОСТОНІ, МАССАЧУСЕТС, ВІДКРИТО двомовну школу, до якої ходять еспаномовні діти, які не хотіли ходити до англомовної школи, або які не робили жадних поступів в навчанні в англійській школі. Цю школу зорганізовано на домагання Шкільного Комітету в порозумінні з освітньою лябор采торією на федеральні кошти. Цю програму здійснюється в дусі президента Ніксона, який домагається продуктивнішого й послідовнішого зближення школи до учнів. Минулого року зі всіх 7,800 порторіканських дітей у віці від 6-ох до 19-ох років не ходили до шкіл, а решта дітей порторіканського походження майже нічого не користала з навчання в англійських школах.

УРЯД СТАРАЄТЬСЯ СПОНУКАТИ провідних бизнесменів до того, щоб вони посередньо допомагали будівельному промислові. Уряд має такий плян: 1) Бизнесмени й різні корпорації вкладали б свої капітали не в морґеджі, але в бонди, які були б заґарантовані урядовими аґенціями. 2) Ці інвестиції корпорацій не йшли б із їхніх фондів, бо корпорації мали б заохотити керівникків пенсійних робітничих фондів, щоб частину цих фондів вклали в бонди, які скріплювали б будівельний промисл. Досі і проводи корпорацій і директори банків, в яких зберігаються пенсійні фонди робітничих спілок — не виявили своєї згоди на повищий урядовий плян.

РОЗКОПИ НА ВЕРШКУ ГОРИ АЛБАН в південному Мехіко виявляють, що винищування природних ресурсів спричинило упадок високої цивілізації в тому районі, яка розквітла була коло 1300 року, ще перед ерою Колюмба, який відкрив Америку двісті років пізніше. Початки цієї високої цивілізації сягають 6 і 7-го віків після народження Христа, а її вершок був коло 1300 року. Науковці гадають, що винищення лісів та засівання тієї самої зернової культури спричинили те, що земля не могла прокормити людей, які там жили. Як відомо, президент Ніксон закликає зберігати природні ресурси: чисту воду й повітря та ліси, щоб американці могли жити в здорових умовинах.

250 ЛІБЕРАЛЬНИХ РЕСПУБЛІКАНЦІВ на триденній конференції у Вашингтоні, Д. К. домагалися, щоб Уряд президента Ніксона вів ліберальнішу політику у відношенні до негрів. Ці поступові й ліберальні республіканці домагаються, щоб Ніксон не підтримував номінації на суддю Найвищого Суду Гарролда Карсвелла та не йшов на жадні компроміси в справі законопроєкту про виборчі права і про об'єднання шкіл для чорних і білих учнів. Цю конференцію скликав сенатор республіканець лібeрального крила Роберт В. Пеквуд із Ореґону.

У СВІТІ

НА СВІТОВІЙ ВИСТАВЦІ В ТОКІЮ американський павільйон є одним із найкращих, а в ньому найбільшою атракцією є невеликий камінь, привезений з Місяця астронавтами з „Аполло 12". Довга черга людей, що стоять перед тим каменем, створює трудну проблему для впорядників. Світова виставка в Токіо триватиме до 13 вересня ц. р. Щоб покрити її кошти треба, щоб найменше пів мільйона людей відвідало її. Одною з атракцій виставки є тисячі молодих японських красунь, які грають ролю господинь, інформаторок і провідниць.

СОВЄТИ ПОГОДИЛИСЯ вислати свою делеґацію, 14-16 осіб, на публічну дискусію в Ню Йорку, яка відбудеться в квітні ц. р. заходами Фундації „Фонду для миру", приватної організації, що діє у співпраці з Державним Департаментом. Головами того панелю з американської сторони будуть кол. заступник державного секретаря й кол. амбасадор в ОН, Джордж Болл, та президент одної з великих летунських компаній Н. І. Гелябі. Американськими учасниками панелю будуть колишні члени американського дипломатичного корпусу чи колишні високі урядовці.

ЗСА ПРОДОВЖИЛИ договір з Грецією щодо випозичення їй шістьох воєнних кораблів — п'ятьох нищильників і одного підводного човна, без уваги на те, що, зрештою, Америка проголосила тимчасове ембарґо на вивіз зброї до Греції, для задемонстрування свого невдоволення з тамошнього правого військового режиму.

У БРЮССЕЛІ ВИЯВЛЕНО підслухові апарати в централі Европейської Економічної Спільноти, в якій працюють коло 5.000 представників шістьох західньо - европейських членських держав. Не відомо, чи ведеться підслух розмов у тій централі найбільшої західньо - европейської економічної організації, щоб охороняти її проти ворожого шпигунства, чи той підслух використовується ворожими шпигунами. Провідна бельгійська і французька преса зняла з цього приводу великий шум.

НА СОВЄТСЬКІЙ БІЛОРУСІ ЗАКІНЧЕНО в минулу п'ятницю 4-денні військові маневри, в яких брали участь совєтські змоторизовані війська та летунство. На закінчення маневрів відбулася в Менську військова парада, яку приймали з трибуни маршал Андрій Гречко, перший секретар компартії СССР Леонід Брежнєв, білоруські комуністичні проводирі й гості з комуністичних країн. Маршал Гречко прославляв вояків, що вони виявили великі прикмети у важких атмосферичних і теренових умовинах та використав нагоду, щоб знову лаятися проти американських „імперіялістів" і західньо - німецьких „реваншистів".

ІЗРАЇЛЬЦІ ПЕРЕВЕЛИ рейд за 55 миль вглиб території Сирії і знищили електричні проводи біля містечка Кютейф за 20 миль на північ від столиці Сирії, Дамаску. Скільки вояків брало участь в тому рейді і як вони туди дісталися — нічого не сказано в офіційних комунікатах. Ізраїльські вояки висадили динамітом високу на 80 стіп залізну вежу, яка становила сполуку електричних проводів між Дамаском і північною частиною Сирії.

Перепис 1970 року обійме всіх, хто живе в ЗСА

Бюро Перепису, аґенція Департаменту Комерції ЗСА оповіщає, що кожна особа, яка живе в Зєднаних Стейтах, незалежно від її державної приналежности, буде охоплена переписом 1970 р.

Згідно з Конституцією ЗСА переписи треба провадити кожні 10 років, і їх регулярно провадили, починаючи від 1790 року. Наслідки перепису використовуються для визначення представників від кожного стейту до Конґресу, а також для стейтових ліґіслятур і урядів. Ті наслідки використовують також для того, щоб правильно розподіляти кілька більйонів долярів щороку Федеральних фондів для допомоги школам, для створення умов до затруднення безробітних та допомоги охорони добробуту та здоров'я.

Перепис показує, скільки людей кожної етнічної групи живуть у ЗСА взагалі, а також у кожному стейті та місті зокрема.

Перед 1 квітня кожна родина одержить поштою анкету - опитник перепису. Хтось з родини має виповнити її і відповісти на всі запитання про кожного члена родини, а також про будинок чи апартамент, в якому вони живуть.

Відповідь на більшість запитань можна писати олівцем (Бюро Перепису просить кожного вживати олівець, а не перо), ставлячи в маленьких кружках чорну точку. Машина може читати ці точки і робити рекорди, а це пришвидчить підрахунок даних перепису.

Інформації, зібрані переписом, будуть надзвичайно цінні в майже кожній ділянці американського життя, і тому дуже важливо, щоб вони були якнайдокладніші й найправдивіші.

(Цю інформацію одержано з Бюра Перепису з Вашинґтону в українській мові).

Департамент Оборони проти скасування обов'язкової військової служби

Вашинґтон. — Департамент Оборони виступає проти рекомендації окремої Президентської Комісії, яка дораджує Президентові, щоб з днем 1-го липня 1971-го року скасував обов'язкову військову службу і щоб майже негайно збільшив на 50 відсотків платню рекрутам. Пентаґон не має нічого проти того, щоб армія добровольців заступила теперішню рекрутаційну армію, але військовики плянують, щоб армію добровольців здійснювати ступнево, а не наґло, бо тоді при теперішній війні у В'єтнамі може прийти до того, що не буде такої сильної армії, яка потрібна для оборони ЗСА, бо число добровільців буде замале, а обов'язок військової служби буде скасований. Секретар оборони Мелвін Р. Лерд сказав що замість касувати обов'язок військової служби треба довести до того, щоб взагалі не треба було покликувати рекрутів, бо задовільне було б число добровільців для всіх чотирьох родів зброї.

Президент внесе законопроєкт про більшу безпеку для голов чужих держав

Вашинґтон. — З Білого Дому повідомляють, що президент Ніксон турбується тим, що американські демонстранти своєю поведінкою в Чикаґо образили були французького президента Помпіду, і тому Президент плянує внести законопроєкт, який дозволяв би урядовцям безпеки певніше охороняти голов чужих держав та їх прем'єрів і міністрів. Немає подробиць про те, як звучатиме внесок Президента, але сподіваються, що він домагатиметься, щоб аґенти Секретної Служби мали повновласть охороняти і закордонних достойників. Директор Секретної Служби Джеймс Дж. Ровні, зізнаючи в Сенатській Підкомісії виявив, що вломники вдерлися були до приміщень тимчасових Білих Домів в Сан Клементе в Каліфорнії та Кі Біскейн на Флориді але аґенти Секретної Служби не могли їх заарештувати, бо нема на це відповідного закону. Директор Ровлі домагається, щоб Конґрес схвалив відповідний закон охорону тимчасових приміщень, в яких перебувають Президенти ЗСА.

Окрема Комісія стверджує, що немає координації в опіці Уряду над здоров'ям

Вашинґтон. — Підкомісія в справах реорганізації Уряду предложила звіт своєї праці, в якому стверджує, що федеральний Уряд витрачає щороку 20 більйонів долярів на опіку над здоров'ям, але ця опіка відбувається так нескоординовано, що велика частина фондів пропадає внаслідок роз'єднання дій, бо аж 24 різні департаменти й аґенції займаються опікою над здоров'ям американських громадян. Внаслідок такого браку координації допомога Уряду менша ніж повинна б бути, і кошти цієї допомоги занадто великі не тільки для Уряду, але і для приватних осіб. Комісія звертає увагу, що навіть такий високий урядовець, як д-р Роджер О. Еґеберґ із Департаменту Здоров'я, Освіти і Публічної Опіки, має контролю тільки над 22 відсотками бюджету свого Департаменту, а решту бюджету контролюють інші урядовці. Головою цієї Підкомісії є колишній секретар Департаменту Здоров'я, Освіти і Публічної Опіки сенатор Абрагам А. Рібікоф.

Кетлин Вілкерсон і Реп Бравн не явилися в суді на переслухання

Чикаґо. — В карному суді в Чикаґо не явилися як свідки 25-річна Кетлин Вілкерсон і 26-річна Кетлі Бавдін, і ніхто не знає, де вони знаходяться. Їх мали судити за демонстрації в цьому місті. Вони обидві втекли з того дому в Ню Йорку при західній 11 вулиці, в якому 6 березня була експлозія в пивниці, і в якому пізніше знайдено три трупи та велику кількість вибухового матеріялу. Суддя в Чикаґо зарядив конфіскату кавцій панни Вілкерсон і панни Бавдін та їх заарештування. Ніхто не знає, де вони перебувають після експльозії в Ню Йорку. Цей дім, що в ньому була експльозія, мають розібрати. Те саме мають зробити з двома сусідніми домами. — В Бел Ер в Массачусетс не явився на судову розправу провідник скрайніх негритянських лівих націоналістів — Реп Бравн, і суддя відклав розправу на цілий тиждень. Бравна мають судити за підпал і за заворушення. Він перебуває на волі за кавцією 10.000 долярів.

АВТОМАГІСТРАЛЯ ЧИСЛО 13 В ЛЯОСІ

Вояк із стежі королівських військ обсервує автовий рух на автомаґістралі число 13, що є головним комунікаційним шляхом між північчю й півднем Ляосу. Використовують цю автомаґістралю північнов'єтнамські комуністи для перевозу своїх підкріплень до Південного В'єтнаму.

ЗСА не плянують висилати військ до Ляосу

Вашинґтон. — З'єднані Стейти Америки під цю пору не мають в пляні висилати свої війська до Ляосу навіть на випадок, якби ту країну намагались окупувати комуністи — запевнив державний секретар Вілліям П. Роджерс Сенатську Комісію закордонних справ. Державний Секретар говорив про бойові сухопутні з'єднання, кажучи, що коли б виник плян чи потреба їх висилки до Ляосу, то Уряд старався б дістати наперед апробату Конґресу. Роджерс склав свою заяву на таємних нарадах Комісії ще 3-го березня і його твердження щойно тепер проголосив голова Комісії, сенатор Фулбрайт, мабуть без порозуміння з Державним Департаментом. Подібні заяви склав уже раніше президент Ніксон та інші члени його Уряду, але державний секретар Роджерс цю заяву поширив ствердивши виразно, що Америка не думає анґажувати свої військо в новій війні в Ляосі навіть на випадок комуністичної інвазії.

Населення Камбоджі вимагає виведення військ Північного В'єтнаму і В'єтконґу з її території

Пномпенг, Камбоджа. — В той час, як у якомусь засекреченому місці відбувалися переговори уряду Камбоджі з представниками В'єтконґу і Північного В'єтнаму в справі присутности їхніх військових з'єднань на території цієї невтральної країни, у Пномпенгу відбулися в понеділок 16 березня багатотисячні протикомуністичні демонстрації населення. В демонстраціях брали участь тисячі робітників, студентів і молоді і відбувалися вони перед будинком Національного Зібрання. Демонстранти вимагали негайного виведення всіх чужоземних комуністичних військ із території Камбоджі. Переговори між представниками Камбоджі і Північного В'єтнаму та В'єтконґу тривали три години. У відповідь на поставлені комуністам вимоги, щоб їхні збройні з'єднання покинули негайно територію Камбоджі, комуністи домагалися, щоб Камбоджа заплатила їм відшкодування за шкоди в будинках їхніх амбасад, що їх спричинили камбоджеськ[і] студенти й робітники під час останніх протикомуністичних демонстрацій. Вимагали також північні в'єтнамці і в'єтконґці ґарантії, що так[і] демонстрації не повторяться. Представники Камбоджі відмовилися говорити на тему цих вимог і настоювали на тому, щоб комуністи вивели свої війська з Камбоджі без будь-яких умов. В той же час голова камбоджеської держави князь Нородом Сіганоук відбував переговори у Москві, домагаючись, щоб Совєтський Союз вплинув на Північний В'єтнам і В'єтконґ в тому напрямку, щоб вони забрали свої війська з Камбоджі. У висліді переговорів з Косиґіном і Брежнєвим репрезентанти Камбоджі одержали запевнення, що Совєтський Союз респектує невтральність і суверенність Камбоджі. Але ж водночас із цим совєти засудили протикомуністичні демонстрації в Камбоджі, спричинені нібито „агресією" і „провокаціями" ЗСА і Сайґону.

У Вашинґтоні відбувся Маніфестаційний Пластовий Шевченківський Апель

Філядельфія, Па. (О.Л-ий). — Заплянованою ще в січні пластовою стрічею поблизьких станиць перед пам'ятником Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні віддали пластуни з Філядельфії і Балтимору поклін Кобзареві України в неділю 15-го березня ц.р. Після вислухання св. Літургії 111 членів філядельфійського пластового новацтва і юнацтва під проводм виховників і Станичної Старшини, приїхали трьома автобусами до Вашинґтону, де разом із зібраним пластунством із Балтимору і Вашинґтону відбули перед пам'ятником Кобзаря спільний Пластовий Шевченківський Апель.

Після звітів і пластового гимну молодь зложила вінок біля пам'ятника Пророкові України у Вашинґтоні і урочисто відспівала „Заповіт". Голова Головної Пластової Ради пластун сен. д-р Юрій Старосольський в короткій святочній відозві вказав пластовій молоді на життєвий змаг Т. Шевченка, що з малого пастушка став генієм і пророком — Кобзарем України. Після двох деклямацій відбулась церемонія іменування взірцевого пластового юака Романа Проціка із Філядельфії пластуном-скобом. Це пластове відзначення, яке біля підніжжя пам'ятника Кобзареві перевели голова ГПРади пл. сен. д-р Юрій Старосольський і станичний Пластової Станиці у Філядельфії пл. сен. Роман Левицький, разом із кошовим, старшим пластуном Юрієм Тарасюком, мало особливо вимовне вирізнення цього юнака, що своєю взірцевою пластовою поставою і працею став кандидатом до найвищого вже пластового

(Закінчення на стор. 3-ій)

„КАНАДІЙСЬКА РАДА" ПРИЗНАЛА ЗНАЧНУ ДОТАЦІЮ НА СТАТИСТИЧНІ ДОСЛІДИ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Оттава. Група українських науковців у Оттаві, яку очолює професор історії Оттавського університету сенатор д-р Павло Юзик, одержала від Канадійської (Наукової) Ради (Канада Кавнсил) фінансову допомогу на статистичні досліди і приготування праці п. з. „Українці в Канаді, 1891 - 1971 — Статистичний Збірник".

За стараннями сенатора Павла Юзика, „Канадійська Рада" признала фінансову допомогу на 1970 рік в сумі $14,500 на покриття фінансових коштів. Фінансову господарку дослідної групи перебрав Оттавський університет. Департамент історії, в якому сенатор Юзик є професором, поставився до потреб дослідників дуже прихильно і радо відступив до їх диспозиції умебльовану домівку та потрібне приладдя, як: писарську машину, калькулятор й ін. Національна Бібліотека дала до їх користування дві кімнати. Відповідальність перед університетськими і державними властями за виконання праці й за фінансову господарку зголосився перебрати на себе сенатор П. Юзик, автор історії українців Манітоби (1953) та короткої історії українців Канади (1967), в мовах англійській, французькій та українській.

Статистичні праці розпляновано на три роки. „Канадійська Рада" одобрила загальний дослідний проєкт у сумі біля $50,000. Остаточна редакція і підготовка до друку передбачена після 1973 р., коли можна буде вже використати висліди загального перепису населення Канади в 1971 р. Плян систематичних дослідів статистики українців у Канаді, який зродився в Оттавському Осередку НТШ, має за собою кількалітню історію. В 1967 р. в часі святкування 100-річчя Конфедерації Канади, член Осередку д-р Влас Даркович, опрацював проєкт статистичних дослідів. Цей проєкт згодом основно передискутовано і схвалено та намічено керівників окремих відділів. Працю розпочали в 1968 р. Тому, що завершення проєкту вимагало поважного вкладу фондів, рішено в 1969 р. внести аплікацію до „Канадійської Ради", яка остаточно одобрила проєкт.

Теперішній організаційний стан статистично - дослідної групи представляється так: директор — сенатор проф.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Д-р М. Марунчак очолив Канадійську Крайову Раду Громадських Організацій за Патріярхат УКЦеркви

Вінніпеґ. Виконуючи постанови Вінніпеґської Конференції представників Рад Громадських Організацій за Патріярхат Української Католицької Церкви з дня 15 вересня 1969 р. та нарад в поодиноких Радах з листопада і грудня згаданого року, як теж листовної виміни думок з поєдинокими Радами та остаточного узгіднення в часі Торонтонської Конференції з дня 7 і 8 березня ц. р., Краєва Канадійська Рада Громадських Організацій за Патріярхат Української Католицької Церкви оформилася в такому складі: Президія: д-р Михайло Марунчак — голова, д-р Юліян Пелех (Торонто), п-і Анна Заран (Саскатун) і мґр. Роман Осташевський (Едмонтон) — заступники, д-р Борислав Білаш (Вінніпеґ) і Ярослав Вільк (Торонто) — секретарі. Члени Краєвої Ради: о. протопресвітер Юрій Ковальський, о. д-р Степан Гарванко, о. Володимир Тарнавський, Ів. Новосад, проф. Роман Брикович, Михайло Чипчар, Григорій Порохівник, Микола Зварич, Зенон Круцько, мґр. Василь Верига, д-р Микола Куппета, Андрій Ільницький, інж. Василь Кунда. Згідно зі статутом Краєвої Канадійської Ради цей склад Президії та членів Краєвої Ради буде поповнений представниками тих рад, які будуть створені в майбутньому. Поповнення Краєвої Канадійської Ради, як теж її зміни, будуть своєчасно заподані до загального відома.

В ЛМКлюбі в Ню Йорку вшановано пам'ять Миколи Шлемкевича

Ню Йорк. — З ініціятиви Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку відбувся там 13 березня ц.р. вечір, присвячений видатному українському вченому, публіцистові й політичному діячеві Миколі Шлемкевичеві, який помер 14 лютого 1966 року. Голова ЛМКлюбу Борис Ржепецький підкреслив у вступному слові, що Микола Шлемкевич був завжди приятелем ЛМКлюбу, брав активну участь в його ЛМЯрмарках й виступав з доповідями на терені ЛМКлюбу. Д-р Кость Панківський дав огляд життя і діяльности Миколи Шлемкевича, звернувши особливу увагу на всебічність його таланту й освіти: філософ, педагог з натури, людина з великим громадським нервом і політичним темпераментом, видатний публіцист. Свої твердження доповідач ілюстрував цитатами з творів М. Шлемкевича. Він накреслив його життьовий шлях в Україні, на еміґрації в Німеччині і в Америці. Пригадав його участь у першому уряді УНР за кордоном під головуванням пок. Ісаака Мазепи, і вичислив всі його твори, що вийшли окремими книжками. — Наступний доповідач, ред. Я. Заремба, дав, сповнений обобистим сантиментом, жмут споминів з часу свого знайомства і приятелювання з Миколою Шлемкевичем в Україні і в Америці, з підкресленням вдачі Покійного, як гуманіста й людини великої особистої та товариської культури. — Молода піяністка Наталя Даниш відіграла Бетговена „Аппасіонату". — Глибоке враження на численних слухачів зробило відіграння з записної стрічки двох промов Миколи Шлемкевича: приявні почули неначе голос з-за могили Миколи Шлемкевича, що відзначався красномовним талантом і мав тонке вичуття громадських болячок. Зять Покійного, Роман Савицький мол., від родини подякував приявним за їх участь і Літературно-Мистецькому Клюбові за влаштування цього вечора.

ДОПОВІДЬ Д-РА І. КОЗАКА У ВІЙСЬКОВОМУ ІНСТИТУТІ НТШ

Ню Йорк. — Український Військово - Історичний Інститут при НТШ влаштовує в суботу 21 березня ц. р. о годині 5-ій вечора — чергову Наукову Конференцію. Її відкриє директор Інституту сот. З. Стефанів, а доповідь на тему „Організація етапу Української Галицької Армії" виголосить сотн. д-р. І. Козак. Доповідь є призначена для ширшого загалу громадянства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Реторика Комісій і бомби

Деякі коментатори останньої серії бомбових замахів в Ню Йорку, в Сан Франціско у Каліфорнії, у Дорчестері в Мериленді, ба навіть у Сіяттлі в стейті Вашингтон, — твердять, що ті події спонукають Уряд і Конгрес покликати до життя окрему Комісію для розгляду причин, винуватців та способів поборювання бомбового терору. Алеж це не була б перша Комісія, покликувана спеціяльно задля розгляду явища насильства в Америці.

Ось так, після вуличних муринських заворушень в Нюарку і Дітройті, які мали познаки революти з людськими жертвами і багатомільйоновими втратами, в липні 1967 р. президент Л. Б. Джансон покликав був Крайову дорадчу комісію для справ громадських заворушень, під головуванням іллинойського губернатора Отто Кернера. Та Комісія у своїх висновках добачила головну причину лиха в існуванні „двох сепаратних суспільств", білого й чорного, з нерівними правами. Через кілька місяців після проголошення тією Комісією широкого звідомлення, після вбивства у червні 1968 р. сенатора Роберта Кеннеді, през. Л. Б. Джансон покликав Комісію під головуванням кол. президента Джан Гопкінс університету, д-ра Мілтона Айзенгавера. Та Комісія проголосила своє звідомлення вже за урядування Ричарда Ніксона. Але рекомендації обох цих Комісій залишилися насправді архівними документами з багатьма гарними теоретичними фразами, дармащо обидва названі вгорі президенти у своїх публічних виступах назагал погоджувалися з діягнозою Комісій.

Не треба було довгих і коштовних студій, щоб знати, що джерелом заворушень в Америці були і є великі розбіжності між життьовими умовинами окремих рас і верств, існування халупничих дільниць, бідність, хвороби й безробіття. До расової ненависти, створеної сторіччями расової нерівности, приєднався могутній промотор злочинів — наркотик. Але Комісії Кернера і Айзенгавера, хоч признавали потребу швидкого діяння судового апарату й суворіших засудів супроти винуватців, все ж клали натиск на перевиховування потенціяльних злочинців. На обидві Комісії мав вплив американський лібералізм, що його праджерелом є закоханість у свободі, яку символізує й освячує Конституція.

Тому обидві ці Комісії залишали на боці чинник, який тепер, на тлі судових процесів проти білих і чорних екстремістів у Чикаго й Ню Йорку і на тлі згаданої на вступі серії бомбових атентатів, висувається на перше місце: зовнішній чинник, який є найбільшим ворогом Америки й американського демократичного устрою. „Можна з певністю йти у заклад, що злочинцями є червоні з тої чи іншої комуністичної групи, може китайської, може кубинської, може югославської, — хто знає? Червоні мають внутрішні суперечки щодо різних догм, але не щодо потреби, яку вони визнають: зруйнувати американський капіталізм", — пише у своєму редакційному коментарі популярний нюйоркський „Дейлі Нюз" з 13 ц. м. і вимагає конкретно, щоб Конгрес проголосив насильницьке нищення добра за федеральний злочин, за який карається смертю.

До свідомости американських законодавців, суддів і адміністраторів ще не дійшла правда, що толерантність, лагідність, джентлменство, вибачливість і т. п. шляхетні прикмети демократії не переконують комуністів та їхніх духових побратимів, анархістів і нігілістів. Лібералізм, яким пересякли вся американська система і вся атмосфера в ЗСА, довів тільки до того, що білі й чорні екстремісти, які донедавна зважувалися щонайвище демонструвати свої погляди і цілі піднесеними вгору п'ястуками, тепер уже одверто проповідують революцію. У минулий четвер в Нюйоркському міському коледжі 32-річний Джеррі Рубін, один із чикагських „чорних пантер", який знаходиться на волі за кавцією 25.000 дол., у промові до 1.000 молоді, за яку дістав 500 дол., нахвалявся, що він і його кумпани в Чикаго пляново старалися, щоб вся американська судова система „дістала серцеву атаку", а інший промовець 21-річна муринка Афені Шейкур, закликала просто: „беріть револьвер, беріть базуку і робіть, щоб сприяти революції".

Годі зрозуміти, чому американська влада дозволяє так брутально використовувати Конституцію задля її загирення. Чим довше триватиме такий стан— тим трудніше буде приборкати „революціонерів", — чим скоріше влада перестане толерувати ту злочинну пропаганду і злочинну роботу — тим краще для Америки й цілого людства.

РОКОВИНИ ТОМАША МАСАРИКА

Мюнхен. — Еміґранти — чехи й словаки — в різних країнах світу та людність Чехо - Словаччини під російською окупацією 7-го березня згадували дату народження свого найвизначнішого політика - філософа Томаса Масарика.

Народився Томаш Масарик 120 років тому в родині селянина - словака. Мати була чешка. Синові вбогого хлібороба пощастило здобути середню й університетську освіту. Він заробляв деякий час на життя як домашній учитель у німецьких аристократичних родинах. У Відні почав університетську кар'єру і пізніше був професором чеського університету в Празі. Викладав філософію та соціологію.

З молодих літ Масарик почав вивчати політичний устрій і суспільне життя царської Росії. Перед першою світовою війною вийшла його велика праця „Росія і Европа" (перевидана 1930 р. в Празі, 2 томи). Це — картина політичних ідей російської інтеліґенції. Масарик показав політичну й культурну відсталість Росії, і ще перед революцією 1917 року помітив диктаторські тенденції серед російських революціонерів, небезпечні для демократичного розвитку.

Його критика філософії Маркса в праці, що вийшла на початку XX стол., німецькою мовою, й досі залишається найглибшою аналізою марксизму.

Наукову й політичну активність, „непідкупність" показав Масарик не раз у своєму житті. Він науково доказав фальшивість так званого „Краледворського рукопису", що був довгий час „національною святістю" для чеських патріотів, бо в тому рукописі була подана нібито давня леґендарна історія чеського народу. В дійсності це була фальшивка чеського славіста Ганки, якого згадує м. ін. Шевченко в своєму „Посланні".

Масарик відважно виступив також проти леґенди про т. зв. „ритуальні вбивства", приписувані жидам, і мав у своїй кампанії успіх.

Масарик стояв на чолі невеликої партії „реалістів" і був членом австрійського парляменту в Відні.

Перед війною 1914 р. Масарик обстоював плян перетворення Австро - Угорщини на федерацію вільних народів. Його учень Едуард Бенеш видав перед війною книгу - проєкт федералізації Австрії. То була давня ідея, яку проповідував ще чеський історик Палацький в брошурі „Ідея Австрійської держави". Палацький висловив переконання, що Австрія потрібна малим слов'янським народам, бо без Австрії ці народи стали б жертвами Росії або Німеччини.

Війна 1914 р., що її легковажно почав австрійський уряд, змінила настрої Масарика. В порозумінні з іншими чеськими патріотами він вирішив виїхати за кордон, щоб там ширити ідею незалежної держави чехів і словаків. На поміч прийшла численна еміґрація — чеська й словацька, особливо в Америці. Помічниками Масарикові були Едуард Бенеш і Мілова Штефанік у Парижі.

З Бенеша був добрий журналіст, Штефаник (словак) був відомий у французьких колах як видатний астроном. Історик Ернест Дені, француз — автор „Історії чеської самостійности", помагав Масариковій Національній Раді на чужині дійти до рішальних політичних чинників Франції. Вже 1915 р. вийшла в Парижі книжка Бенеша французькою мовою „Зруйнуйте Угорщину". Бувши членами масонських льож, Масарик і Бенеш мали персональний контакт з визначними політичними діячами Америки (през. Вільсон), Англії (В. Стід, Р.Сетон - Ватсон), Франції і ін.

В царській Росії Чехо-словацька Національна Рада не мала прихильників в урядових колах. Проти Масарика виступали к о н сервативні чеські політики, які мріяли, що Росія у війні переможе, і один із князів царського роду сяде на троні чеських королів у Празі.

Масарик був за республіканський устрій. Він не мав ніяких ілюзій щодо „визвольників" із Росії. Царський уряд ставився неприхильно до творення чехословацьких леґіонів із полонених австрійської армії в Росії, бо то була „ізмена" австрійському монархові.

Тільки після упадку царського режиму в березні 1917 р. міг Масарик поїхати в Росію і почати організацію чехо - словацьких леґіонів. В цій акції він мав допомогу уряду Української Народної Республіки, який ставився прихильно до організації леґіонів на території України. Про це згадує Масарик у своїй книзі „Світова революція".

Міністер У Н Р еспубліки Ол. Шульгин згадував, що Масарик, бувши в Києві, розумів трагічну ситуацію України, що була між двома імперіялізмами — російським і німецьким. Хоч Масарик склав протест у Києві проти замирення уряду УНР з Німеччиною та Австрією, але він не вважав, що то був ворожий акт супроти чехів і словаків.

Австрійський міністер Чернін назвав у Віденському парляменті Масарика „убогим, жалюгідним", однак перемога західніх великодержав над Німеччиною та Австро - Угорщиною уможливила створення незалежної Чехо - Словаччини в жовтні 1918 р. Масарик вернувся в рідний край і був обраний президентом республіки. Закарпатські українські еміґранти в Америці підписали умову з Чехо-словацькою Національною Радою на чужині, що ця українська („руська") область творитиме автономну частину Чехо - Словаччини.

У чехів і словаків були в той час великі надії на перемогу демократії на Сході, і вони вважали, що до великої федеративної держави Росії буде належати також українське Закарпаття: мовляв, — це „депозит" в руках уряду Чехо - Словаччини аж до унормування ситуації на Сході. Тим часом чеські націоналісти, що мали вплив в уряді, обернули Закарпаття на свою провінцію і гальмували національну свідомість нашої людности: допомога українським висодяронам проти українського руху.

Масарик — конституційпрезидент — не міг втручатися в суто адміністративні справи, хоч безперечно бачив, що та політика каліченя української людности Закарпаття суперечила його засадам політики „розумної і чесної".

Заслугою Масарика для української культури була допомога українським високим школам у Чехії: Господарська Академія в Подєбрадах, Педагогічний Інститут, Український Університет у Празі, Українська гімназія і т. д. Ні одна держава в світі не дала такої культурної допомоги українським еміґрантам, як республіка Масарика.

1937 р. Масарик помер, а 1939 р. Чехо - Словаччину захопив Гітлер. 1945 прийшло „визволення" зі Сходу, але вже 1948 р. Москва зорганізувала переворот і в Чехо-Словаччині запанували комуністи. Вони почали ганьбити мертвого Масарика, як „ворога народу", „наймита капіталізму" і т. д. Не забули комуністи, що Масарик ще в 1921 р. дав нищівну оцінку Леніна в своїй брошурі „Про большевизм".

1920 р. у промові до чеських робітників Масарик казав: „У Росії нема соціялізму. Як може бути науковий соціялізм у Росії, коли там люди не вміють читати й писати? Справжня демократія може бути тільки там, де кожна особа буде розмишляти і буде вихована для соціялізму... Маркс і Енґельс говорили про пролетаріят, але думали про пролетаріят культурний!"

Після 1948 р. книги Масарика виключено з бібліотек, пам'ятники, що були йому поставлені, скинуто з постаментів. Однак його ідеї людяности ожили в 1968 р. Чехи і словаки хотіли мати „соціялізм з людяним обличчям" у своїй країні. Москва цього їм не дозволила і 21 серпня 1968 р. послала своє військо проти малої країни. Однак, ідеї свободи й людяности, за які боровся Масарик, не згасли в Чехо - Словаччині, всупереч московській окупації і не зважаючи на терор поплентачів Москви.

П. А.

Василь Маркусь

ЩО КРИЄТЬСЯ ЗА НОВИМИ КРОКАМИ МОСКОВСЬКОЇ ПАТРІЯРХІЇ В АМЕРИЦІ?

(I)

З загальної і релігійної преси стало відомо, що Московська Патріярхія вхопила в свої руки ініціятиву церковної політики православ'я, зокрема тут, в Америці. Вирішено закінчити довголітній спір за юрисдикцію над членами Російської Православної Церкви в ЗСА і щедрим жестом ліквідації екзархату Московського патріярха на Північну й Південну Америку розпочати нову, ще не всіми гаразд збагнену еру посереднього впливу Москви на російських і неросійських православних у цій країні.

Дещо фактів і чисел

На території Америки існує кілька російських православних юрисдикцій. Основною церковною організацією є Російська Православна Греко-Католицька Церква[1], яка веде свої початки від перших православних місій на Алясці кін. XVIII ст. Нині ця Церква має півмільйона вірних, 357 церков, кількох архиєпископів і єпископів на чолі з митр. Іренеєм Бокешем. Вірні цієї Церкви на 65% українці з Західньої України (лемки, галичани, закарпатці, буковинці, волиняни), а меншість — російського походження. „Російські" православні приєдналися до цієї Церкви у висліді кількох хвиль переходу на православ'я в лоні Греко-Католицької Церкви в ЗСА.

Крім цієї автономної з 1921 р. Церкви, яка з політичних причин відмежувалася від Московського патріярхату, існує ще незначна Російська Зарубіжна Православна Церква, що складається головно з нових повоєнних еміґрантів, які перенесли сюди свою церковну антикомуністичну юрисдикцію з Европи (т. зв. Карловецька Церква); ця Церква має також митрополита й кількох єпископів, 80 церков та кількадесят тисяч вірних (офіційно — 50 тис.), в більшості росіян.

Існує ще третя церковна юрисдикція, а саме Патріярший екзархат Російської Православної Католицької Церкви Америки, яка офіційно подає (неперевірені, але переборщені цифри щодо вірних) 67 церков та 150 тис. вірних. На ділі, вона має хіба кількадесят, якщо не кільканадцять тисяч членів. Екзархом є архиєп. Йонатан Кополович, українець із Закарпаття, а вірні її також в більшості українці, як і в першому випадку.

Совєтський уряд завжди намагався використати Церкву, як і інші чинники, наприклад, національну політику для своєї закордонної акції. Наявність багатьох тисяч православних з „Росії" в Америці була доброю нагодою поширити впливи Москви на Америку. З цією метою заплянувано і відповідно фінансовано широку акцію, щоб чимбільше „російських православних" увійшло в патріярший екзархат, вирвалося з-під впливів антикомуністів і створили потрібний клімат й середовище для поширювання російських совєтських впливів. Для цього велася велика і коштовна пропаганда, присилалися з СССР єпископи, видавалася преса тощо. Ще не так давно, бо в 1967 р., коли новий екзарх прибув до Америки, він подав оголошення в „Ню Йорк Таймсі" з закликом до російських православних приєднуватися до екзархії. Мало-хто це зробив так з причини антикомунізму, як і з обережности, щоб їх не підозрівали як залежних від зовнішньої церковної влади, яка пов'язана з ворожим режимом.

За останні два роки сталися деякі нові події. Приїздили різні делеґації з Московського патріярхату, в Москві вивчили ситуацію, підсумували в департаменті для Російської Православної Церкви совєтського уряду висліди дотеперішньої акції і намітили альтернативи. І ось маємо поважні висліди саме перед нами.

Автокефальна Православна Церква Америки

Як подає преса, Московська Патріярхія рішилася на радикальний крок: примирення з Російською Церквою в Америці, очолюваною митр. Іринеєм, надання їй автокефалії та ліквідацію своєї патріярхальної Церкви у формі екзархату. Наївні коментатори, в тому числі і з поважних газет (див. „Ню Йорк Таймс" 7 лютого 1970 р.) поспішили з своїми коментарями, що йдеться тут про екуменізм і про бажання єдности православного світу. Ось кілька вийнятків із статті згаданої газети:

„Видається, що в Росії тепер панує переконання, що православ'я в загальному — яке зв'язане літургічно та канонічним правом під зверхністю (sic!) Вселенського Патріярха Атанагораса в Константинополі — багато скористає з усунення цих різниць... В Москві найвиразнішим речником християнської єдности є митр. Нікодим, що був головним партнером у переговорах, які привели до погодження."

У висліді довгих дипломатичних контактів і переговорів передбачено приблизно такі кроки і фази полагодження колишнього конфлікту між двома російськими православними юрисдикціями — патріяршою і синодальною: ієрархія і законні органи Російської Православної Греко-Католицької Церкви в Америці (митр. Іриней) мали б відновити єдність з Московською Патріярхією, а ця остання надасть право автокефалії цій Церкві в Америці. Одночасно мав би бути розв'язаний патріярший екзархат в Америці, парафії якого увіллються до єдиної Православної Церкви Америки. Екзарх мав би бути відкликаний, а залишиться тільки патріярше представництво з церквою на 97 вулиці в Ню Йорку, як своєрідне патріярше російське „подвор'я" в Америці.

Слід підкреслити, що нова автокефальна російська Церква матиме змінену назву, а саме Православної Церкви Америки (Orthodox Church of America"). Ця зміна назви не припадкова, за нею криється нова концепція православ'я в Америці. Дозволимо собі скоментувати цей важливий акт, який невдовзі мав би бути переведеним у життя.

В Москві вирішили, що акція з окремим патріяршим екзархатом не мала успіху, принаймні такого, як ініціятори сподівалися. Ізольований екзархат не має й не може мати більшого впливу на православне життя Північної Америки, тим більше, що за ним лишається наличка політичної залежности.

Куди успішнішим може бути вплив посередній, коли з одного боку легше буде невтралізувати антикомуністичні настанови ієрархії, священства та вірних реорганізованої російської православної Церкви в ЗСА й Канаді, а з другого — впливати в корисному для Совєтського Союзу напрямі на

(Продовження на ст. 4-ій)

[1] Прикметник „Греко-Католицька" додано до назви цієї православної Церкви цього століття, коли російські православні місії були надзвичайно активними серед українців греко-католиків. Крім назви, звичайно, нічого українського ця Церква не включила, але забравши сотні тисяч наших земляків, повела серед них русифікаційну роботу і відірвала від нашої спільноти поважну частину людей українського роду.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДОКІР РЕДАКТОРАМ

Шкода, що Ви не надрукували мого листа в справі недоглядів п. С. Куропася щодо Волове - Воловець та інших дрібниць. Недбальство дописувачів, а недогляди редакторів ніяк не сприяють нашому українознавству. Тому побажана реакція читачів, яку редактори не мали б занедбувати. Американська преса своїми відділами читачів стоїть на недосяжній висоті.

Берімо приклад з них, напевно, нам, українцям, це не пошкодить. Якби редактори відчували над собою реакцію читачів, то може й не робили б таких недоглядів, яких так багато зустрічається на сторінках „Свободи", і п. Кедрин мав би пам'ятати, що про війська на Закарпатті писав не Августин Волошин, а Августин Штефан.

День народження Томи Масарика був не 8 березня, а 7-го березня. Коли орлине гніздо почало горіти на сосні, то яким чином та сосна на кінець пожежі перетворилася в смереку?! Горілка в Росії ані колись, ані тепер не мала 42 градусів, а завжди мала сорок градусів, а горілка з т. зв. „білою головкою" мала 55 градусів.

Це все так звані „чортики", про які редактори кажуть, що то друкарські чортики, а в дійсності вони переважно редакторські!

Щодо слова хмаросяг, то воно появилося вперше в 1920-их роках у романі німецького письменника Келлермана „Тунель". Роман переклала Дора Сімович, а редагував те видання проф. Василь Сімович, і про саме слово „хмаросяг" він висловився так, що воно найкраще відповідає американському оригіналові. Наскільки тепер можу собі пригадувати, це слово було його власним винаходом. Тому й нема в словниках, бо напевно мовознавці в СССР не догадалися заглянути до „Тунелю", виданого на еміґрації. Я тоді вперше зустрівся з цим словом, тому так запам'ятав його.

Г. Гордієнко

Філядельфія

Проф. Степан Шах

РОМАН ШУХЕВИЧ — СИМВОЛ НЕЗЛАМНОСТИ

(Спомин)

(13)

Склалося так, що вже на 2-му році студій на львівській політехніці замотаний був Роман Шухевич в 1926-27 рр. у важкий політичний процес проти членів УВО — братів Вербицьких і товаришів з приводу вбивства першого куратора львівської шкільної кураторії Станіслава Собінського*), що видав урядові розпорядження, які зміряли своїм наставленням до повільної ліквідації українського шкільництва в Галичині — в „Małopolsce Wschodniej". (Ближче про цей процес згадує у своїм спомині молодший на дві кляси шкільний товариш Р. Шухевича — д-р Володимир Янів, у своїм спомині п. н. „Шухевич-Чупринка як людина і символ", Мюнхен 1950, в-во „Молоде Життя").

І від цього часу „знайомство" „увіста" Р. Шухевича з польською поліцією не переривалось майже аж до падіння Польщі в 1939 р.

Проти цих розпорядків куратора Ст. Собінського зареаґував крайовий провід УВО атентантом на нього, і револьверовим пострілом убито його на вул. Ґрунвальдській, коли він вертався вечором додому. Був це другий протестаційний виступ УВО у Галичині. А як зареаґував проф. Мих. Галущинський, член педагогічної ради філії Академічної гімназії, проти цих розпорядків куратора Ст. Собінського, оповідаю про це у своїм с п о м и н і „Львів — місто моєї молодости", ч. III, стор. 141-144. (Його усунено із шкільництва — навіть без права до пенсії).

По чотирьох роках мого перебування в Сокалі перенесла мене кураторія в 1929 р. на місце спенсіонованого о. проф. д-ра Спиридона Кархута назад до Львова, на головне заведення, — за дир. д-ра Миколи Сабата, що прийшов був тоді до Львова зі Станиславова. Тут застав я молодшого брата Романа Шухевича — Юрка, що був тоді учнем VII кляси і визначався гарним теноровим голосом. А що дир. Микола Сабат віддав у мої руки провід „Читальні учнів", то в обсяг моєї праці входила теж організація учнівських Шевченківських концертів. Юрко Шухевич виступив тоді вперше з теноровим сольом. І з цим молодшим Ю. Шухевичем нав'язав я ближчий особистий контакт, а були ми навіть сусідами, і не раз верталися разом зі школи додому. Я, вернувшися до Львова, замешкав у віллі моїх тестів — о. проф. д-ра Йосифа Застирця — на Кадетській Горі, а родичі Ромка й Юрка Шухевичів мешкали тоді при тій же вулиці — три доми вище. Суддя Осип Шухевич не повнив уже судейської служби; польська влада спенсіонувала його передчасно.

Мали панство Осип і Євгенія Шухевичі також і доню — Наталку, що ходила тоді до гімназії СС Василіянок, а відтак перейшла до гімназії „Рідної Школи ім. Іванни і Іллі Кокорудзів" при вул. Гіпсовій. На цій Кадетській горі стрічались ми майже щоденно, і між нашими родинами вив'язався особистий контакт. Тоді стрічався я і з Романом Шухевичем частіше, як що він був „на волі" — у Львові.

В 1930 р. здав Юрко Шухевич іспит зрілости і вписався на політехнічні студії у Львові. Рівночасно побирав він науку оперового співу у державній Консерваторії, при вул. Хорущини, а вишкіл гри на фортепіяні продовжував у свого стрийка Тараса Шухевича, дипл. учителя гри на фортепіяні в Музичній Школі Інституті ім. Лисенка, де директором був композитор Василь Барвінський.

У квітні 1932 р. перебрав я — в дорозі конкурсу — директуру державної гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі, виїхав зі Львова і лише на свята приїздили ми з дружиною до родичів у Львові. І тоді стрічалися ми з родиною панства Шухевичів. Роман Шухевич, — завжди вічливо усміхнений, модерно одягнений, спокійний у ході, пильний у студіях, — осягнув у 1934 р. диплом інженера на львівській політехніці, а рік опісля одружився. А знайшов собі жінку у тім самім селі, звідки і його мати походила. Одружився з молоденькою донею пароха Оглядова, повіт Радехів, — о. Березинського — Наталкою.

Отець Березинський був мені особисто знайомий, як і знайомий мого тестя — о. д-ра Йосифа Застирця, а син о. Березинського — Юрко був нашим учнем в Академічній гімназії; батько не раз приходив до школи довідатися, як син справується, як учиться. Я був навіть два роки господарем кляси цього Юрка, в його III і IV клясі, а в IV клясі мав аж 4 предмети: латину, греку, українську і польську мови; був отже справжнім „д и к т а т ором" кляси. Але він перенісся відтак до Перемишля. І цей молодий швагер Р. Шухевича — Юрко Березинський — належав уже від V кляси до ОУН; був він також активістом і згинув від кулі польського поліціянта під Городком у 1932 р.

У 1932 р. застав я під час шкільних ферій в нашім городі молоденьку маму — Наталку Шухевичеву в товаристві моєї тещі — п. Емілії Застирцевої, а у візочку лежала дитинка — її синок Юрцьо. Можна собі уявити, з якою приємністю молоденька, струнка мама представила мені свого первородного синка, що мав колись у майбутності п р о д овжувати т р а д и ц ію славного роду Шухевичів, котрого короткий родовід представив я у цій доповіді від прапрапрадіда цього маленького Юрчика. Потім прийшла ще одна їх дитинка на світ — доня Маруся, але я вже її не бачив, лиш моя дружина — на Різдво 1943 року у Львові.

*) Куратор Станіслав Собінський впровадив стосовно українських державних гімназій такі постанови: 1) Назва школи двомовна „Państwowe Gimnazium z ruskim językiem nauczania" — „Державна Гімназія з руською мовою навчання" в.; отже, руська мова, а не українська! 2) Урядова печатка також двомовна з повищем текстом і державним гербом — польським орлом. 3.) Державний герб „orzel" і образ президента держави мають бути на чоловій стіні в кожній клясовій кімнаті, в залі конференційній і канцелярії дирекції школи. 4) Свідоцтва двомовні: польсько-українські, а порядок предметів такий: по релігії перше місце займає польська мова, а друге — українська. 5) Впроваджується новий предмет навчання: „Nauka o Polsce współczesnej", де касується назву краю Галичина, а впроваджується „Małopolska Wschodnia". 6. Назва „Україна", „український" має лише територіяльну назву, а не державну чи національну. 7) Навчання історії й географії має вестися виключно польською мовою, і то на основі шкільних підручників, призначених для польських гімназій, а вчити мають цієї історії поляки. Про історію Руси (не України!) згадується в цих підручниках лише у зв'язку з історією Польщі та Східньої Европи. 8) Наука тілесних вправ „ćwiczenia cielesne") має вестися також польською мовою; отже, учитель має на години гімнастики відзиватись до учнів „baczność", замість „струнко" („позір") і „spocznij" (замість „спочинь") і т. п. 9) Впровадив в українських школах польську мову у внутрішньому і зовнішньому урядуванні і в кореспонденції зі сторонами; хібащо хтось сам до дирекції по-українськи напише, то дирекція може по-українськи відповісти. 10) Заборонено учням належати до організації „Пласт", що її відтак зліквідовано. 11) Впроваджено урядово для української молоді державні свята: „Święto państwowe 11 listopada", Święto narodowe 3 Maja", іменини президента держави (Ігнатія Мосціцького) і маршалка Польщі Юзефа Пілсудського. 12 При львівській гімназії знесено її історичну назву „Академічна" гімназія ч. I, а замінено на Gimnazjum państwowe z ruskim językiem nauchania we Lwowie". — С. Ш.

(Далі буде)

У Вашингтоні відбувся Маніфестаційний Пластовий Шевченківський Апель

(Закінчення зі стор. 1-ої)

юнацького ступеня — Гетьманського Скоба. Відспіванням пластової пісні-гимну „Гей, пластуни" закінчився цей спільний Пластовий Шевченківський Апель, якого командантом був ст. пл. Богдан Булавка з Балтимору, а бунчужним був пл. ск. Юрій Пазуняк із Філядельфії.

У поворотній дорозі філядельфійські пластуни заїхали до Балтимору, де Пластова Станиця під проводом станичного пл. сен. д-ра Адріяна Лемішки при дбайливій помочі гуртка Пластприяту під головуванням п. Семена Михайлишина щиро гостили філядельфійських друзів вечерею. Станичний пл. сен. д-р А. Лемішка і мгр. Олександер Луцький, діловод преси КПС, редактор пл. сторінки „СКОБ" у щоденнику „Америка", підкреслили вагу затіснення пластової дружби такими пластовими зустрічами, а гурток пластових юначок „Незабудьки" із Філядельфії своїми піснями при звуках дзвінких гітар вніс зразу приємну атмосферу, як попередження до найголовнішої точки програми, а це вистави дуже вдалої п'єси у 20-ліття Пластової Станиці у Філядельфії під наголовком „Дєдьо", якою філядельфійський пл. гурток під проводом п. Зенона Чайківського очарував і захопив численно зібрану пластову молодь і батьків. Невгаваючі оплески і щира подяка голови Пластприяту у Балтиморі С. Михайлишина нагородили витривалу і прикладну працю цього мистецького гуртка і його керівника та автора п'єси „Дєдьо" Зенона Чайківського. Згаданий пл. мистецький гурток, знаний уже добре у Філядельфії, виступав також уже в інших місцевостях, як Елизабет, Пассейк, тепер Балтимор, а на 12-те квітня ц.р. запрошений до Ню Йорку із виставою в авдиторії школи св. Юра на 6-ій вулиці.

Сенатська Комісія схвалила допомогу пасажирським поїздам

Вашингтон. — Сенатська Торговельна Комісія вперше в історії запропонувала давати федеральну допомогу для залізничих компаній, щоб вони могли втримувати пасажирські поїзди, що курсують на довші віддалі і спричиняють дефіцит, бо мають сильну конкуренцію в літаках і в автобусах. Коли проєкт Комісії буде схвалений, тоді Уряд давав би 100 мільйонів долярів допомоги тим залізничим компаніям, які мали дефіцит на пасажирських поїздах. Департамент Транспортових Справ визначав би, які поїзди мають курсувати, і пізніше покривав би вповні той дефіцит, які мали б компанії на цих пасажирських поїздах. Досі не знати, які залізничі лінії користали б із державних субсидій.

„КАНАДІЙСЬКА РАДА" ПРИЗНАЛА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

д-р П. Юзик; редактор — д-р Влас Даркович, економіст у федеральній державній службі; асистент дослідів — д-р Іван Тесля, географ; Керівники окремих відділів: „Іміграція" — д-р Іван Тесля, „Характеристика населення" — Борис Мигаль, Б.С.А., статистик у федеральній державній службі, „Зайняття і праця" — мґр. Зенон Янковський, економіст у федеральній державній службі, „Віровизнання" — мґр. Володимир Заячковський, статистик Доміняльного Статистичного Бюра, „Народини і смертність" — мґр. Володимир Заячковський, „Подружжя і мішані подружжя" — мґр. Володимир Заячковський, „Здоров'я" — лікар д-р Іван Войчишин, „Політична активність" — журналіст Ростислав Шульгин, редактор Канадської Радієвої Передачі. Керівників відділів „Еміґрації", „Освіта" й „Українська преса" ще не назначено. Дорадники: д-р В. Ю. Кисілевський, історик, дослідник ранніх поселень українців у Канаді; д-р А. Романюк, демограф, професор Монтреальського Університету; мґр. п-а І. Р. Подолюк, статистик в Доміняльному Статистичному Бюрі; Машиністка: пані Слава Прокопович.

Заплановані статистичні досліди вимагають багато часу, що його усі дослідники віддають безплатно, та гроша, потрібного на конечні виїзди в терен, перепитування, опрацьовування й перевірення числових даних і технічні роботи. Збірник має охоплювати по змозі найповніші систематично упорядковані числові дані усіх проявів життя й активности українського населення, від початків іміграції до Канади аж по 1971 рік. Зокрема він подаватиме перевірені й детальні статистичні дані про час і число українських імігрантів, їх характеристику та спрямування на поселення; дані щодо числа і часу української еміґрації з Канади; характеристику українського населення Канади на основі загальних переписів людности Канади в роках 1901 - 1971; роди занять й їх зміни впродовж 80 літ поселення в порівнянні з загалом населення Канади; віровизнання й їх зміни в окремих роках та провінціях; дані про народини і смертність, передбачування життя для окремих вікових і суспільних груп і провінцій у порівнянні з вітальними даними загалу населення Канади; подружжя з окремим узгідненням мішаних подруж; дані з кримінальної статистики; статистики здоровного стану українців у порівнянні з загалом населення, роди хворіб, і т.п.; рівень формальної й професійної освіти, зріст числа українських учнів окремих родів шкіл з узглядненням українських приватних шкіл і курсів; статистичні дані відносно українських часописів, журналів, число передплатників, тираж окремих видань в українській мові й чужомовних видань з українською тематикою; активність українців у політичній ділянці, зокрема участь у політичних партіях, число кандидатів українців у виборах і їх представництво в федеральному парляменті, провінційних леґіслятурах та муніципалах, як також участь у всіх трьох рівенях адміністрації.

Основні дані статистичної характеристики українців находяться в публікаціях окремих міністерств федерального та провінційних урядів та їх архівах. Однак поважна їх частина розсіяна по муніципальних урядах, організаціях і товариствах окремих українських поселень. Тому зібрання й перевірка числових інформацій становить одну з важливіших праць дослідників.

В наукових колах підкреслюють значення українських статистичних дослідів і видання систематично впорядкованого статистичного збірника. Така публікація матиме передусім велике значення для науки, бо уможливить низку аналітичних праць, які без зібраних і перевірених статистичних інформацій майже неможливі. Приступна форма публікації буде основним джерелом інформацій готових до використання для українських організацій, товариств, їх проводів та усіх, кому ці інформації будуть потрібні.

Врешті, такий збірник причиниться до кращого пізнання українців їхніми співмешканцями в Канаді, зокрема може стати зразком подібних праць інших національних груп, які подібно, як українці, змагають до збереження своєї ідентичности.

Детально приготований проєкт дослідів, ентузіязм співробітників, добрий провід і фінансова та моральна поміч створюють тверді основи, що запланована групова праця успішно і своєчасно дійде до наміченої мети.

ГОЛОВА СПІЛКИ ОБ'ЄДНАНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ Волтер П. Рутер сказав на пресовій конференції, що головною проблемою під час цьогорічних переговорів про продовження контракту між Спілкою і власниками автомобільних компаній буде справа збільшення платень та пенсій, які після 30-річної праці мали б становити 500 долярів місячно. Рутер з'ясував цю справу таким способом: 1) Страйковий фонд спілки осягне 110 мільйонів до того часу, коли зачнуться вліті ц. р. переговори, 2) Сповільнення темпу збільшення економіки не матиме впливу на зменшення домагань робітників. 3) В квітні він старатиметься про перевибір на голову спілки. Рутер не виявив проти якої компанії мав би початися страйк.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ав.

● З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 20 ц. м. відбудеться там вечір, присвячений музичній творчості Станислава Людкевича. Свою доповідь про С. Людкевича Роман Савицький мол. ілюструватиме фонозаписами. Цей вечір — другий з черги, що його організує група трьох молодих українських піяністок з високою фаховою освітою, Марія Цісик, Марта Чапельська і Марта Цибик. Початок о год 8 веч.

Ділимося сумною вісткою,
що дня 15-го березня 1970 року
ненадійно відійшов у Вічність

сл. п.
СВЯТОСЛАВ ІГОР ЯЦУШКО

Хорунжий 1 УД УНА.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Б-ВО БРОДИ-ЛЕВ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 27-го січня 1970 року
відійшов у Вічність
наш Незабутній БАТЬКО і СВОЯК
БЛ. П. МҐР. ПРАВ, К. АДВОКАТ

АНТІН ЛУЦЬКИЙ-ВАДЮК

Похоронено Покійного 31-го січня ц. р. на парохіяльному кладовищі св. Івана Хрестителя у Піттсбургу, Па.

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку Всеч. Отцям ЧСВВ о. д-рові Ю. Катрісеві, о. С. Голикові, Всеч. о. Шареневичеві за відправлення Панахиди у похоронному заведенні П. Яреми у Ню Йорку.

Зокрема сердечно дякуємо Всеч. о. А. Кіртисові за відправлення Заупокійної Служби Божої з Панахидою, за прощальні слова у церкві св. Івана Хрестителя у Піттсбургу та за відпровадження Покійного на місце Його Вічного Спочинку.

Щиро дякуємо Голові Т-ва Українських Правників Америки ВП. д-рові Б. Дзеровичеві за участь у Панахиді й співчуття, а Вп. д-рові Я. Падохові за прощальну промову над домовиною.

Спасибі проф. І. Хоминові за слова розради та відспівання Панахиди.

Ніколи не забудемо зворушливої щирости та співчутливости Приятелів і Знайомих Покійного у Піттсбургу, де колись жив і громадсько працював наш Незабутній Батько бл. п. Антін Луцький.

Наша сердечна подяка Вельмишановним Хористам і диригентові хору п. М. Майношові за прегарне відспівання Заупокійної Служби Божої й Панахиди та за участь у похороні. На цвинтарі зворушливо прощали Покійного мґр. А. Гординський від Самбірян і інж. М. Комічак від УККА та Піттсбурських Приятелів, за що промовцям щиро дякуємо. Керівникові української радіопрограми у Піттсбургу п. інж. М. Комічакові особливо дякуємо за передачу, в неділю, 1-го лютого, присвячену пам'яті Покійного.

Щире Спасибі ВП. п-ні Чорній, п-ні Баран, п-ні М. Майнош та іншим за дбайливе приготовання поминальної трапези в Українському Клюбі у Піттсбургу.

Дякуємо учасникам поминків, які замість квітів, зложили понад 100 долярів на потерпілих від землетрусу у Югославії, а ВП. п-ні М. Малевич 100 долярів на Катедру Українознавства. Сердечно дякуємо п. М. Чорнієві, який на вістку про смерть бл. п. Батька, повідомив усіх Приятелів і Знайомих Покійного, щоб спільно віддати Йому Останню Прислугу.

Особливо вдячні п-ству Петрої й Л. Глудковським за їх сердечність і гостинне приняття найближчої Родини і Приятелів Покійного, які з далека прибули на похорон до Піттсбургу.

Зі щирого серця дякуємо п-ству мґр. Зенонові й С. Корчинським за їх благородну співчутливість та за повну посвяти допомогу й опіку в найтяжчих хвилинах нашого горя, як теж за пожертву на добрі цілі у пам'ять Покійного.

Дякуємо п-ні Огродник-Жилавій з Філядельфії за участь у похороні і моральну піддержку, теті Д. Темник з Торонта за її труд і сердечну згадку про бл. п. Батька під час традиційних поминок.

Висловлюємо наше признання і щиру подяку Вп. д-рові К. Рогозинському за дбайливу лікарську опіку в часі тяжкої недуги Покійного.

Дякуємо п-ні Н. Більчинській, п-ні В. Падох, п-ні С. Корчинській, п-нові М. Волосянському, вуйкові В. Іванчишинові й мґр. А. Гординському за відвідини Покійного у шпиталі, особливо мґр. А. Гординському за виповнення Його останньої волі.

Щире Спасибі бабці А. Городиській з Торонта, проф. В. Кульчицькому і п-ству М. і Л. Гіфлерам з Вашінґтону, п-ству І. Новосільським з Рочестеру, інж. Ярославові й Н. Погорецьким з Йонкерсу за участь у Панахиді по Покійному у Ню Йорку, за молитви, за пожертви на Служби Божі та за вислови співчуття.

Родині, Приятелям, Знайомим, особливо Дорогим Самбірянам, взагалі Всім, які віддали останню прислугу Покійному та причинились до звеличання Його світлої пам'яті, ще раз сердечно дякуємо. Хай Всевишній щедро нагородить Вас усіх своїми святими ласками.

У глибокому смутку:
доньки: ОКСАНА з мужем і дітьми
ДАРІЯ
тіточна сестра: ІРИНА Г. ІВАНЧИШИН

ПРЕДСТАВНИЦТВО ВИКОННОГО ОРГАНУ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

сповіщає наше Громадянство, що
дня 18-го березня 1970 р. в Бозі спочив
наш заслужений громадянин, один з найближчих співробітників Головного Отамана С. Петлюри, член Української Центральної Ради, член Генерального Секретаріяту, головний інспектор Армії УНР, голова надзвичайної Дипломатичної Місії УНР у Прибалтиці

Полковник
ВОЛОДИМИР КЕДРОВСЬКИЙ

Родині сл. п. Небіжчика складаємо вирази найглибшого співчуття.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
з глибоким смутком повідомляє, що
18-го березня 1970 року помер

бл. п. ВОЛОДИМИР
ІВАНОВИЧ КЕДРОВСЬКИЙ

член Іміграційної комісії, член Фундації Академії, видатний державний і суспільно-громадський діяч та автор історичних праць про українську революцію 1917-1921 р.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині і Синові висловлюємо глибоке співчуття.

УВАН у США

Кол. учням Української Гімназії в Сокалі та всьому Громадянству подаємо сумну вістку, що
дня 15-го березня 1970 р. в Ню Йорку відійшов
несподівано у засвіти наш Незабутній Однокласник

сл. п. Інженер
СВЯТОСЛАВ ІГОР ЯЦУШКО

кол. старшина 1 УД УНА та кол. учень Української Гімназії у Сокалі, в Україні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Дружині та всій Родині Покійного, передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

Шкільних Товаришів Покійного закликаємо віддати Йому останню послугу численною участю у похоронних обрядах.

КОЛ. ШКІЛЬНІ ТОВАРИШІ

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ
з невимовним сумом повідомляє своє Членство
й Українську Громаду, що
в неділю, 15-го березня 1970 року
ненадійно відійшов у Вічність

сл. п.
СВЯТОСЛАВ ІГОР ЯЦУШКО

інженер-архітект, член Управи Нюйоркського Відділу ТУІА, кол. старшина 1 УД УНА, викладач Нюйоркського університету, власник арх. фірми, член Українського Інституту Америки.

ПАНАХИДА в середу, 18-го березня 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 19-го березня 1970 р. із церкви св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку о год. 9:30 ранку, а опісля на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА НЮЙОРКСЬКОГО ВІДДІЛУ ТУІА

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Вероніки Стойкевич

Матері наших подруг: ЛУЦІ, ЛЯЛІ і МАСІ,
складаємо 20.00 долярів
на цілі НТШ в Сарселі.

ПЛЕМ'Я „ПЕРШІ СТЕЖІ"

В пам'ять Незабутнього і Дорогого Професора

сл. п. Любомира Горницького

зложили на Український Музичний Інститут Америки Інк. Його учні:

Оксана БОРБИЧ	$10.00
Зірка і Богдан ГАЛІБЕЙ	10.00
Христя і Марта КОЛЕНСЬКІ	10.00
Арина КОРДУБА	10.00
Лариса КРУПА	10.00
Олесь НІМЧАНОВСЬКИЙ	10.00
Богдан СОХАН	10.00
Юрій СТЕЦИНА	10.00
Зірка і Андрій ТКАЧ	10.00
Юрій ТУРЯНСЬКИЙ	10.00

Разом зложили учні в Нюарку $100.00

КРАЙОВА УПРАВА
БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА у ЗСА
з глибоким жалем повідомляє всіх бувших Вояків 1-ої УД УНА
та Українське Громадянство, що
дня 15-го березня 1970 року нагло і несподівано вибув
назавжди з комбатантських рядів
наш Дорогий і Незабутній Побратим по Зброї

сл. п.
СВЯТОСЛАВ ІГОР ЯЦУШКО

колишній старшина 1-ої Української Дивізії УНА

ПАНАХИДА в середу, 18-го березня 1970 р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 19-го березня 1970 р. з церкви св. Юра о год. 9:30 ранку на Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій Родині Покійного передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

Всіх Побратимів по Зброї, зокрема кол. Вояків 1-ої УД УНА прохаємо віддати Останній Вояцький Салют Покійному якнайчисленнішою участю у Панахиді і Похороні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЩО КРИЄТЬСЯ ЗА НОВИМИ КРОКАМИ МОСКОВСЬКОЇ ПАТРІЯРХІЇ В АМЕРИЦІ?

((Продовження зі стор. 2-ої)

американських православних громадян, головно росіян чи радше т. зв. „росіян".

Закросна ця акція і на дальшу мету: Приймаючи назву „Православна Церква Америки" без додатку „російська", ініціятори об'єднання й автокефалії по обидвох боках (в Москві та Ню Йорку) бажали захопити під егіду нової Церкви всіх православних Америки, тобто національні Церкви греків, альбанців, сирійців, українців, румунів, карпаторусинів, південних слов'ян та ін. З них найпотужнішою є Грецька Церква, яка перебуває в юрисдикції Константинопільського Патріярха, а разом з нею є афілійовані деякі менші національні Церкви. Грецька Церква нараховує понад півтора мільйона вірних, добре зорганізована, постійно доповнюється новою еміграцією і відіграє поважну ролю в житті Матірної Церкви та Вселенської Патріярхії. Інших православних не більше, як 300 тисяч, що разом з вірними теперішньої Російської Церкви в Америці творило б близько двох з половиною мільйонів православних в Америці.

Декому концепція такої об'єднаної американської православної Церкви без виразних етнічних пов'язань імпонує. Є її прихильники серед менших етнічних Церков, які не мають шансів самостійно утриматися. Імпонує це також декому із засимільованих членів чи діячів цих Церков. Але чи не найбільшими ентузіястами є таки неправославні американці різних віровизнань і без віровизнань, які в цьому вбачають консолідацію американізму серед нових чи давніх іміґрантських груп. Подобається ця ідея й римокатоликам, які втратили чи втрачають етнічний характер. Вказується і на приклад деяких протестантських груп, які так само об'єдналися в Америці. Що це є бажаний розвиток для прихильників неоамериканізму*, вказує і тон цитованої вже статті в „Ню Йорк Таймс".

Але є й противники цієї концепції. Виглядає, що головним із них буде Грецька Церква, яка слушно боїться відірвання від матірного пня та посередніх впливів Московської патріярхії в новій автокефальній американській православній Церкві. А греки й афілійовані з ними етнічні Церкви є основним складником плянованої автокефалії. Греки в принципі за ближчу співпрацю всіх православних Америки. Вони й ініціювали Постійну конференцію канонічних православних єпископів Америки на чолі з архиєп. Яковосом, до якої належали й росіяни, але не належали єпископи Української Православної Церкви в ЗСА (мовляв, вони неканонічні!?). З цього зродився і т. зв. званий панортодоксальний рух в Америці, до деяких акцій якого на місцях запрошували й українців.

Та нове об'єднання й автокефалія переводяться поза Постійною конференцією єпископів. Греків, так би мовити, ставлять росіяни — білі і червоні — перед доконаний факт. В час писання цієї статті авторові невідомо, яке офіційне ставлення Грецької Церкви в Америці, але з усіх обставин виплиає, що воно буде неґативне. Так само ініціятори американської православної автокефалії оминули Вселенського Патрярха і, очевидно, не узгіднювали з ним справу піднесення одної з православних Церков до статусу автокефалії, що — за звичаєм і канонами — мало б статися в порозумінні з усіми православними патріярхами. Як і в попередніх випадках (проголошення автокефалії Чехословацької і Фінляндської Церков) Москва не консультувалася з східніми патріярхами, а поставила їх перед доконаний факт і згодом запросила на святочне проголошення цього акту. Чи ця тактика тепер вдасться, головно у випадку Константинопільського Патріярха, який безпосередньо зацікавлений і якого представники мають вільну руку діяти в ЗСА та говоритимуть з позиції сили, можна поважно сумніватися.

Це не означає, що ініціятори зрезиґнують чи змінять свій наперед добре передуманий плян. Вони творитимуть напевно далі доконані факти. Продовжуватимуть російську православну Церкву під фірмою Американської автокефалії, що в значній мірі буде змістом російською національною Церквою, а головно буде служити російським імперським інтересам. Так воно мало б статися за задумом ініціяторів, не зважаючи на те, що вони твердять, мовляв, нова Церква буде не іміґрантською, але американською. Подають, що чотири інші етнічні православні групи висловили бажання приєднатися до нової Церкви. Їх назви не подано, але, мабуть, ідеться про дрібні етнічні православні групи в Америці.

* Цей термін автор вживає як своєрідне друге видання американізаційного руху в Католицькій Церкві Америки кінцем минулого століття. Тоді цей напрям був репрезентований католицькими ірляндцями (архиєп. Міннеаполісу Джан Айрланд) і мав на меті чимскорше зліквідувати етнічний характер европейських католицьких іміґрантів, головно слов'ян. Згаданий Архиєпископ був також противником автономности греко-католицьких парафій. Як реакція на це почався рух за національні Церкви у поляків, литовців та інших, а в нас перехід на православ'я. Деякі потягнення теперішньої римо-католицької ієрархії в ЗСА нагадують цей рух.

(Закінчення буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

СПОРТ

Редаґує В. Сохан

ЩЕ ОДНА ЧАША ДЛЯ ДОРОСТУ „ЛЬВОВА"

Клівленд, Огайо. — Найстарший доріст місцевого УАСК „Львів", загубивши свою останню поразку десь у 1968-му році, придбав нову чашу для декорації клюбної домівки: здобувши минулого року в ґрандіозному стилі чемпіонат Лейк Ірі Сакер Ліґ і перше місце в турнірі Борд оф Едюкейшин (на залі) — „львов'яни" виграли ще один хатній („індор") турнір, який цим разом влаштували Клівленд Тирнерс. Шлях до мети вів через перешкоди: „Заґреб" 7:2 (5 ґолів Р. Росула, 2 Семенюка), Мадярський СК 4:3 (Р. Росул 3, Семенюк 1) і Донав Швабен 2:0 (Росул, Ст. Гурко).

Наймолодші юньйори „Львова", Кляси „Сі", перемогами 1:0 над мадярами і 3:1 над Волтон Гілс дійшли до фіналу, де програли 2:6 проти фізично сильніших Донав Швабен. В перших із цих змагань ґоль був самовбивчий, в других стрільцями були Рудий (2) і Клек, а в останніх — Рудий і Чухрай. Здобуток: чаша за віцечемпіонат. Середуща дружина доросту (Б) програла першу зустріч і, згідно з постановами правильника, відпала з турніру. Так само мало слави здобула в своїй клясі доросла дружина. Характеристично, що з чужими асами в складі „Львів" програв 2:8 проти „Заґребу", але, замінивши їх власним молодняком, виграв 6:4 проти Американських Хорватів, які в офіційній табелі фіґурують на три місця вище Заґребу... Стрільцями воріт для „Львова" в цих змаганнях були юньойори П. Радзикевич (3) і Паньків, а далі Цішкевич і Слюзаля.

Клівлендські українські відбиванкарі, які грають під фірмою Пласту (для внутрішнього вжитку) й „Юкреїнісне" (— для американського) займають друге місце за литовцями в чемпіонатах Борд оф Едюкейшен.

Про здобутки клівлендських лещетарів, серед яких всестороннім талантом блиснув футболіст Роман Росул, та лещетарок читайте у звіті з лещетарських чемпіонів УСЦАК, що відбулися в суботу, 28 лютого, коло Боффала, Н. И.

Та є в нас дивовижа. Є безплатна домівка і надійна молодь — а нема пінґ-понґу. А публічною тайною є, що цей „дрібний спорт" 'узимку грає таку ж ролю в тіловихованні, як музика на весіллі: він скликає — збирає молодь і вагалі людей, дає їм вправу, прорух, насолоду і вдержує в формі морально-душевну сторінку змагуна.

„Кінцева статистика Лейк Ірі Сакер Ліґи 1969" показує дорослу дружину „Львова" на третьому, з усіх шістьох, місці Західньої Групи Мейджер Дивіжен, з пунктами 18:14 і воротами 41:32. На першому місці Донав Швабен (пункти 26:6), а на другому — Американські Хорвати (23:9). У комбінованій спільній табелі Східньої і Західньої груп „Львів" займає п'яте, на всіх дванадцять. Першуном у цій табелі є Донав Швабен, проте в рішальній розгрі чемпіонів груп Караджордж випередив їх 4:2.

В нижчій Перші дивізії табелю дев'ятьох клюбів замикають Парма Юкреїнієнс, які з 16 змагань винесли тільки 3 пункти (3:29) і відношення воріт 7:49.

Юньйори А „Львова", з перфектним рекордом 36:0 пунктів і 74:13 воріт, здистансували свого найближчого сусіду з показника. Бродв'ю Гайтс, на вісім пунктів, а свого „вічного ворога", Донав Швабен — дев'ять!..

Роман Росул здобув аж три рекорди: першого стрільця в клясі юньйорів А (43 ґолі), абсолютного короля стрільців цілої ліґи (43 ґолі у згаданій клясі і 10 ґолів у Мейджер Дивіжен, де юний Роман, разом із Сантосом, Сесічом і Штрукмаєром, ділить третє місце), та рекордового стрільця в одних змаганнях (5 ґолів у змаганнях Мейджер Дивіжен „Львів" — Ґрін Вайт).

Сумівська „Скала" серед юньйорів А, з пунктами 11:25 і ворітьми 19:59, займає сьоме місце.

Юньйорська кляса Б. показує „Скалу" на восьмому місці (пункти 13:27, ворота 32:82), а „Львів" — на десятому (передостанньому) місці (7:43, ворота 24:78).

В клясі „Сі" на дев'ять місць восьме припало наймолодшим „львов'янам" (п. 5:27, в. 11:52), а дев'яте й останнє „Скалі" (п. 4:28, в. 12:44).

В неділю, 1-го березня відбулися ширші сходини членства УАСК „Львів". Рішенням цих сходин Загальні Збори „Львова" відбудуться в неділю, 22-го березня ц. р. о год. 4-ій по пол., у власній домівці, вдомі Українсько-Американського Центру, 2255 Вест 14-та вул., в Клівленді, Огайо.

Всіх членів і симпатиків — зокрема батьків спортової молоді - запрошується прийти, щоб своєю порадою, та найкращим вибором нового Проводу запевнити своїй надійній молоді дальший ріст.

О. Гайський

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ ВКЛЮЧИВСЯ В ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ ДЛЯ ЗЕМЛЯКІВ У ЮҐОСЛАВІЇ

На заклик Суспільної Служби СКВУ прийти з допомогою землякам у Юґославії, які потерпіли від землетрусу, Головна Управа УЗХ негайно обіжним листом повідомила всі свої відділи, щоб вони включилися в цю благородну акцію.

Як нам відомо, то Відділ УЗХ в Рочестері вже може похвалитися поважними успіхами. З каси Відділу вислано $200 до ЗУАДК та 42 паки вживаної одежі вагою 1 000 фунтів. Відділ теж із своєї каси оплатив пересилку тих пакунків у сумі $76.13. Збірка грошей та одежі продовжується.

Також 1-ий Відділ УЗХ в Ню Йорку вислав уже до ЗУАДК $100 та 10 пак одежі вагою 1,000 фунтів. Збірка одежі й гроша продовжується.

УКРАЇНСЬКІ ВІДБИВАНКАРІ ЧИКАҐА В АМЕРИКАНСЬКИХ ТУРНІРАХ

На терені Чикаґа вже впродовж двох літ існує українська відбиванкова дружина, яка в американському спортовому секторі відбиванки виступає під назвою „Чикаґо Юкрейнієнс". Зав'язком цієї дружини стала група пластунів і перша дружина „Пласту". В між-українських відбиванкових змаганнях молоді відбиванкарі, переважно студенти, записали на своє конто за час свого короткого існування гарні осяги: Перше місце і чашу в змаганнях за першість СУАСТ-Північ в 1969 році і третє місце за мистецтво Америки і Канади (УСЦАК) в роках 1968 і 1969 в Рочестері і Торонті. Минулого року „Чикаґо Юкрейнієнс" взяли участь в слідуючих між-американських турнірах з такими вислідами (перше число означає виграні, друге число програні гри): Форт Вейн, Індіяна 5:5, Мілвокі, Віскансин 4:6, Овк Крік, Віскансин 4:6, Чикаґо, Ілліной 1:2.

Останні змагання були за мистецтво Району ч. 7 і відбувалися системою — 2. Для інформації подаємо, що дві перші дружини за „Районові чемпіонати" входять до розгривок за мистецтво ЗСА. Другі змагання програли „Чикаґо Юкреюнієнс" до дружини, яка закваліфікувалася до "Крайових першостей".

В першому турнірі цього сезону 12-го грудня 1969 в Ґренд Репідс, Мішіґен, вислід був 3:7. В слідуючому турнірі 24-ох дружин 24 січня 1970, „Чикаґо Юкрейнієнс" заняли перше місце своєї групи, зложеної з 8 дружин і закваліфікувалися до фіналу.

Безперечно в праці молодої дружини є багато місця для поступу і росту. Напевно обов'язок репрезентації можна б сповнити з більшим успіхом, коли ряди „Чикаґо Юкрейнієнс" заповнять також інші здібні відбиванкарі. Маючи це все на увазі, молоді спортовці рішили поінформувати українську громаду про їхнє існування, їх задуми і цілі, та їх недоліки й успіхи.

Ми думаємо, що ці молоді і повні посвяти спортовці заслуговують не лише на признання, але також на опіку і поміч. Дотепер всі витрати (як кошти транспортації, зголошень до турнірів, вписового і т. д.) поносили самі члени дружини. Сподіваємося, що їхні задуми скоро стануть предметом зацікавлення і активної співпраці інших українських спортових, молодечих і громадських організацій. Справу фінансової допомоги ми думаємо розв'язати спонзорством наших спортових симпатиків на базі індивідуальній або громадській, або одній і другій. Першою інституцією, яка позитивно поставилася до молодої дружини і зделярувала свій даток, є Федеральна Кредитова Спілка „Самопоміч".

Дружину очолюють співкапітани: Ю. Саєвич і Т.Ліськевич.

Олег Куріца
Остап Држко

ВІДБИВАНКА

„Ч. Січ А" — Ленделс 3:1 (15:16, 15:5, 12:15, 15:3)

Мейплвуд, Н. Дж. 4-го березня. — Жіноча „А" дружина здобула дві „золоті точки" в своїх чергових ліґових змаганнях в залі Колюмбійської середньої школи в Мейплвуді. Провідник дружини „Ч. Січі", кандидаток на чемпіонок, інж. А. Лапичак, а з ним 100 глядачів, раділи з гри, а особливо з вислідy, що дуже зміцнив позицію „Ч. Січі" на чолі показника гор. „Ч. Січ" виглядала в цій зустрічі імпозантно. Українки railписувалися гарними заграми, добре блькували, першорядно сервували і очайдушно брали м'ячі із сильних стинок і серв суперниць. В показнику табелі гор Ленделс В. К. до тієї зустрічі займали 3-тю позицію поза латвійською „Курсою" і були поважним кандидатом на чемпіонок ліґи. Одначе в зустрічі з нашими спортовками вони не могли нічого показати за виїмком перемоги в одиному сеті в тому часі, коли в українок почало діяти легковаження противників.

Склад „Ч. Січі": Т. Сенежак, Л. Лапичак, Я. Олесницька, О. Бук, Л. Бойко, О. Ярош і Н. Клапіщак.

В передзмагу „Б" дружина „Ч. Січі" 'програла свою зустріч з дружиною „Ровей Рипс", вислідом 1:3 сетів.

„Ч. Січ А" — ТНТ Палермо СК 3:1 (1:0)

Ґарфілд, 8 березня. — До цих других змагань весняної рунди „Ч. Січ" виступила з двома новими футболістами, якими є О. Фарміґа і І. Паливода. Дебют обидвох наших надійних футболістів випав задовільно. В порівнянні з першим весняним виступом, цим разом гра проходила вже на вищому рівні, не дивлячися ще на брак кондиції поодиноких змагунів, погане грище і сильний вітер, що утруднював гру обидвом дружинам. В першій півгрі легку переваґу мали італійці, головно завдяки своїм кільком заавансованим, хоч старшим футболістам з Південної Америки. Все таки, конто воріт відкрила „Ч. Січ", що їх здобув В. Каздоба в 28-ій хв. гри. В другій половині, після кількох швидких проривів італійців, з яких вони вирівняли вислід 1:1, переваґу перебрала „Ч. Січ" і втримала її до кінця змагань. В 69-ій хвилині з прецизійного корнерового викону Каздоби здобув О. Фарміґа свого першого ґоля в складі „Ч. Січі". В 79-ій хвилині другий дебютант, І. Паливода, встановив остаточний вислід зустрічі 3:1. Тепер „Ч. Січі" залишився ще один поважний суперник — „Ґарфілд Ітеліснс СК", що одинокий може наздоґнати наших футболістів в поході по чемпіонат. В табелі гор „Ч. Січ" веде різницею 4-ох точок і має на своєму конті 27:3 точок і 76:16 воріт. Склад „Ч. Січі": Дж. Кунга, С. Касіяненко, І. Паньків, І. Паливода, В. Каздоба, М. Заремба, Л. Лужняк, І. Бутенко, М. Фарміґа, О. Солтівський, О. Фарміґа, Ю. Дудэ, В. Вільчак, М. Цинайко.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 20-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 6-ій веч. в домівці УНДому. Проситься чл. прибути на збори, вирівняти залеглі вкладки та приєднати нових членів. — Управа.

НЕДІЛЯ, 22-го БЕРЕЗНЯ 1970 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського, 482 Мейн вул. у Патерсоні. Проситься чл. прибути на збори. — І. Бурний, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6338. Знахурі засідаються проти Тарзана

IF AFRICA'S CHIEFS CONTINUE TO OUTLAW 'OBIA' MEN FROM THEIR TRIBES, WE'VE GONE FAR TOWARD A PEACEFUL AFRICA!
TRUE-TRUE, TARZAN!
BUT... HIDING IN THE JUNGLE'S NIGHT, SIX OUTCAST 'OBIA' MEN WATCH— AND WAIT FOR REVENGE.
...AS SOON AS THEY SLEEP WE WILL TIE ROPES AROUND THEM...TIGHT!
LATER...

Коли африканські вожді й надалі проганятимуть мужів „обія" з своїх племен, то пройдемо великий шлях в напрямку до мирної Африки!

Це правда, правда, Тарзане!

Але, скриваючись серед ночі в джунґлях, шість проганих мужів „обія" пильно стежать і ждуть з своєю пімстою.

...Як тільки вони заснуть ми зв'яжемо їх шнурами — тісно!

Пізніше...